

Dinoszauruszok tanúja: a wollemi fenyő

Az IUFRO 22. Világkongresszusa II.

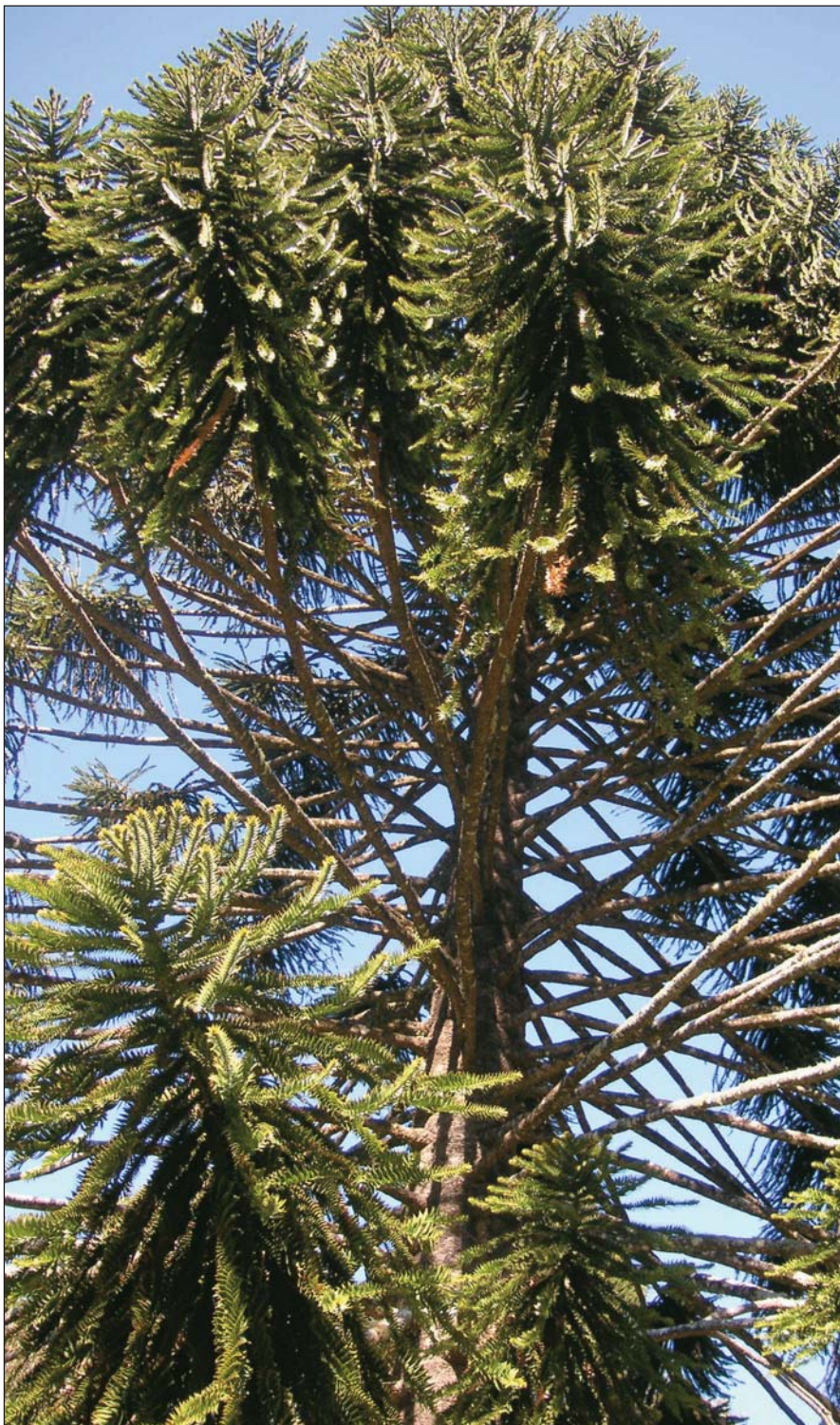
A Brisbane-i Kongresszusi Központ hatalmas tömbjének egyetlen szigorúan őrzött zuga a wollemi fenyő bemutatóhelye volt; a két kis fácskát állandóan őrizték, és a biztonság kedvéért dróthuzal-ketrec tartotta távol a kíváncsisgókat.

A felfokozott érdeklődés oka, hogy a *Wollemia nobilis* a világ egyik legritkább fásnövénye. A fosszilis maradványokból ismert fajt mindössze 11 évvel ezelőtt, 1994-ben találta meg egy lelkes természetjáró, Sydneytől alig 100 km-re, egy járatlan szurdok mélyén. Az életben talált populáció óriási nemzetközi szenzáció, hiszen egy ilyen eset valószínűsége alig nagyobb, mint egy eleven dinoszaurusszal találkozni.

A *Wollemia* az araukária-félék családjába (*Araucariaceae*) tartozik, egy ősi fenyősaládba, amely a korai kréta-kor Gondwana-földjén alakult ki, és túlélő az őskontinens széttöredezésével Dél-Amerikától Óceániáig szóródtak szét. Megtalálása helyszíne, amely a Wollemi Nemzeti Park területén fekszik (innen a név), szigorúan titkos – még a világkongresszusra készült rövid riport-film forgatóit is bekötött szemmel vitték helikopteren a mély szurdokba, ahol összesen hetven példány található.

A wollemi fenyő 40 méter magasra nő meg, átmérője elérheti az 1 m-t. Levélzete a tiszafához hasonló, de annál sokkal nagyobb méretű, fényes zöld. Tömött, kissé bókáló koronája csúcsán gyermekfejnyi, éretten széteső, kerek tobozokat nevel. Kérge sűrűn hólyagos, mint a mogorós csokoládé. A hideg hónapokban a rügyet viaszos burok („jégsapka”) védi, amitől a fácskák feldíszített karácsonyfára emlékeztetnek. A *Wollemia nobilis* sarjadásra hajlamos, dugványozással szaporítható (sőt, úgy vélik, hogy a megtalált hetven egyed is valószínű egyetlen példány sarjeredetű utóda). Növekedése kiváló, a kiültetett példányok akár évi 1,5 m magassági növekedést is produkálnak. Úgy tűnik, károsítója nincs és jól tűri a klimatikus szélsőségeket – így ideális díszfaiskolai csemegének számít! Hazai szabadföldi elterjedése mindamellett egyelőre nem valószínű, mert jelenlegi ismereteink szerint – 12 °C-nál nagyobb hideget nem képes elviselni. Mindenesetre fűtetlen, zárt terek díszévé válhat nálunk is.

A történet 21. századi folytatása megjósolható volt: a szigorúan védett faj

megőrzésével megbízott Ausztrál Királyi Botanikus Kert egy magán-faiskolával kötött szerződést a wollemi fenyő tömegszaporításának megoldására, amely jelenleg hatalmas iramban folyik. Az előállított növényeket egyelőre még visszatartják, piacra dobásuk 2005 végén, 2006 elején nemzetközi aukció keretében várható.

Idézzünk a fajt reklámozó Wollemi Pine Conservation Club (www.wollemipine.com) brosúrájából: „*saját wollemi fenyőjére már nem kell sokáig várnia: hamarosan letelik a 200 millió éves várakozási idő...*”

(folytatjuk)
Mátyás Cs.